

Тема 2. „Посреднически структури / брокери между науката и бизнеса“

**Г.Райчевски – Програмен директор на
Ф. „ГИС – Трансферцентър“**

1. Нова стратегия – Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС).

През настоящата година предстои да бъде въведена в използване ИСИС – като конкретни политики и мерки, вкл. и регионални такива.

Главната ѝ цел е чрез изявяване и определяне / дефиниране на общите за страната приоритети в икономиката и социалната политика да се осъществява целево концентриране на усилията и ресурсите (финансови и човешки фактор) за ускореното решаване на най-важните проблеми и задачи. Освен в национален мащаб същото да бъде постигнато в шестте планово – икономически района и отделно за столицата като специфични цели, при които се отчитат и техните особености (структура на икономиката, главно индустрията, и на социалната и екологична картина).

В нашата ИСИС са формулирани 4 приоритетни области:

- Информатика и ИКТ.**
- Мехатроника и чисти технологии.**
- Индустрия за здравословен живот и биотехнологии.**
- Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии.**

Необяснимо защо, въпреки безспорната значимост на новите / иновативните материали, те не са сред основните приоритети. При това исторически, а и днес това наше направление е утвърдено като водещо, вкл. и в международен мащаб.

Във всички политики и дейности за осъществяването на целите ще се осигурява предимство на иновативните решения – процеси, продукти и услуги с пълно ангажиране на централната изпълнителна власт и на местните власти, но и с активно участие на бизнеса, научната и творческа общности и на структурите на гражданското общество.

Основни мерки за реализация:

- Насочени законодателни мерки – нови и / или коригирани и допълнени закони, наредби и други подзаконови актове и правилници за тяхното приложение.**
- Адекватни решения на местните власти – областни управи и общински съвети и политики за въвеждане в изпълнение.**
- Проучване, проектиране и изграждане на необходимата инфраструктура, насочена към развитието на НИРД – чрез ресурса на ОП „НОИР“ (МОН) и ОП „ИК“ (МИ), като: четири вида изследователски и проиновативни центрове (ЦВП, ЦК, регионални и центрове за включване в европейското изследователско пространство, а и за пряко участие на бизнеса: клъстери, бизнес инкубатори, технологични центрове по отрасли и два научно – технологични парка - София Тех парк и Агро тех парк, Пловдив). Между тези две групи звена ще има постоянно взаимодействие и ще се търси синергичен ефект за резултатите).**

2. Офиси за подкрепа на иновациите и трансфер на технологии (ОПИТТ)

Актуално е създаването на нова посредническа инфраструктура за постоянно взаимодействие между науката и индустрията като офиси за подкрепа на иновациите и трансфер на научно – приложни продукти и иновационни технологии и консултантски услуги.

Тези специализирани звена (като ОТТ – офиси за трансфер на технологии), които в своята същност са брокерски служби, в по-ограничен вид / функции вече бяха създавани на два пъти – чрез БФП в предприсъединителната програма ФАР на МИ - 9 бр. и в ОП „РКБИ“ (МИ) – 20 бр.

Следователно натрупан е вече достатъчен опит, от който чрез анализ на резултатите може да се направят полезните изводи. Според мене (като участник и в двата етапа) като цяло чрез наложения им модел те дадоха полезен, но недостатъчен принос за активизиране на взаимодействието „Наука – бизнес“ (както и другите процедури на ПО1 на ОП „РКБИ“ 2007 – 2013 / 15 г.). Какви да бъдат функциите и съответните дейности на такива подобрени и с разширено предназначение структури:

1. Извършване не само, както досега, на идентифициране на проиновативни разработки / решения в научните организации, ВУ и бизнеса, а и активно съдействие за тяхното стартиране и / или ускоряване чрез няколко начина / дейности:

- Научно – технически и финансово – икономически оценки за проиновативни разработки.

- Подкрепа за създаване на заявки за получаване на ИС (патенти, свидетелства за полезен модел и промишлен дизайн, а при по-напреднал стадий, съвместно с предприятия, на търговски марки).
- Маркетингови анализи и прогнози.
- Създаване на съвместни екипи между изследователи и предприятия.
- Консултантска подкрепа за изготвяне на съвместни проекти за участие в конкурсни процедури на НИФ, ОП „ИК“, ОП „НОИР“, „Хоризонт 2020“ и др.
- Съпровождаща консултантска подкрепа за управление изпълнението на проектите / договорите.

2. Информационни и обучителни дейности / услуги чрез:

- Информационни дни по индустриални отрасли за възможностите на българските и европейските програми и инструменти.
- Обучителни семинари (съвместни – на научната общност и бизнеса) за изготвяне и изпълнение на проекти и за създаване и защита на ИС.
- Провеждане на съвместни работни срещи по отрасли / сектори с цел създаване на контакти и съвместни екипи.
- Подкрепа за заявяване на иновативни разработки в Иновационната борса на БТПП.
- Съдействие при провеждане на национални и регионални конкурси за иновативни разработки и иновативни предприятия.

3. Проучвания, анализи и предложения до държавната администрация за подобрения и допълнения на

нормативните документи, отнасящи се до подкрепата на иновациите и технологичната модернизация и до по-пълното интегриране в рамките на ЕС.

4. Подобряване, вкл. и на конкретното съдържание и общи дейности и решения в рамките на изградената наскоро национална мрежа от 28 ОТТ чрез координирането ѝ от Ф. „ГИС – Трансферцентър“ и модифицирането ѝ в активно сдружение на новите надградени звена – ОПИТТ.

В описаната насока вероятно ще възникват още и редица други задачи / дейности, които ще ни подскаже живата практика!

Към коя ОП да бъдат изградени тези актуални (вкл. и според СБ) структури?

Както упоменах по-горе, досега техните предшественици бяха създавани към програмите на МИ. Обаче тези програми бяха предназначени за икономиката / индустрията и, следователно, ОТТ се създаваха предимно при потребителите на иновации, а не при създателите на такива!

А логично е, преди трансфера на каквото и да е, да бъде подкрепено неговото създаване! Следователно, естественото място на такива звена е в ОП „НОИР: (МОН), а местоработата им – в БАН, ВУ, ССА и по-рядко в НПО (в последния случай много внимателно и с повишена възискателност, тъй като последните не разполагат по правило със свой иновационен капацитет). Удачно би било НПО да се включват в граждански дружества с научни институти и / или ВУ, които да са бенефициенти.

Може да бъде обсъден за случая новият вариант „Интегрирани проекти“, които да получават БФП, а и методично – организационна помощ както от ОП „НОИР“ (МОН), така и от ОП „ИК“ (МИ), чрез което ще се получи пълна гаранция за ефективното взаимодействие „наука – бизнес“. Такива звена към институтите на ССА да се подпомагат и от ПРСР (МЗХ).

Накрая отправям молба към апарата на МС, координиращ и направляващ оползотворяването на евросредствата, за подкрепа с цел постигане на тази актуална обществена полза, тъй като в случая е нужна енергична / бърза реакция и то главно от МОН!

В случая и на двете програми (ОП „ИК“ и ОП „НОИР“) не е толкова важно какви средства са ни предоставени, а много по-важно е как сме ги похарчили, т.е., доколко ще успеем да ги превърнем в истинско иновативно развитие, потвърдено от пазарите!

Динамичната форма / инструмент ОПИТТ може да осигури значим принос в това отношение, а тяхната успеваемост да се определя според икономическия растеж на предприятията – потребители.

Друг нов тип структурни звена, които подобряват бизнес средата и които в някаква степен изпълняват и логистични / подкрепящи и посреднически функции, са и ще бъдат:

- Бизнес инкубатори – 4 бр. по ФАР и 17 бр. по ОП „К“ (МИ).
- Технологични центрове – 2 бр. по ОП „К“ (МИ).
- Научно – технологични паркове – 2 бр.

✓ София тех парк – изгражда се.

✓ **Агротех парк „Тракия“, Пловдив – регистрирано е сдружение.**

Най-вероятно и логично е посредническата им функция да се осъществява, като вътре в тях се създадат подзвена ОТТ или ОПИТТ.